

مؤونه ای که از نیاز خارج شده و پول فروش مؤونه

۶. مؤونه ای که از نیاز خارج شده

مؤونه ای که از نیاز خارج شده، مثل خانه ای که شخص آن را برای سکونت ساخته یا خریده و بعد به علت سکونت در ساختمان های دولتی به آن نیاز ندارد:

۱. از درآمد سال یا درآمدی که خمس ندارد یا خمس آن پرداخت شده تهیه گردیده: خمس ندارد.
۲. از محل درآمدی که خمس به آن تعلق گرفته و پرداخت نشده تهیه گردیده: باید خمس پولی که در تهیه ی آن هزینه شده را با احتساب تنزل ارزش پول بدهد.

اگر مؤونه پس از مدتی که مورد نیاز یا مصرف بوده است، از مؤونه خارج شود، در صورتی که بعد از گذشت سال خمسی از مؤونه خارج شده باشد، متعلق خمس نیست، ولی اگر قبل از سررسید اولین سال خمسی، از مؤونه خارج شود، باید خمس آن را به قیمت روز سررسید بپردازد.

۷. پول فروش مؤونه و سود حاصل از افزایش قیمت آن

آنچه در مورد «مؤونه ای که از نیاز خارج شده» می باشد در مورد «فروش مؤونه» نیز جاری است، بنابراین خانه، ماشین و لوازم مورد نیاز انسان و خانواده ی او که از درآمد بین سال یا با پولی که خمس آن داده شده یا خمس نداشته (مثل ارث و هبه) تهیه شده است و بعد از گذشت سال خمسی بر اثر ضرورت و یا به منظور تبدیل به جنس بهتر یا هر علت دیگر فروخته شده، پول فروش آن و همچنین سود حاصل از افزایش قیمت آن خمس ندارد. بلی اگر لوازم را از محل درآمدی که خمس به آن تعلق گرفته ولی پرداخت نشده تهیه کرده باید خمس پولی که در تهیه ی آن هزینه شده را با احتساب تنزل ارزش پول بدهد، هر چند آن لوازم را نفروشد.

توجه

فردی که وسیله نقلیه خود را می فروشد

– اگر وسیله نقلیه او جزو مؤونه بوده (یعنی برای استفاده شخصی و رفع نیازهای زندگی و جزو احتیاجات مناسب با شأن عرفی شخص بوده و بعد از گذشت سال خمسی به فروش برسد): پول فروش آن حکم پول فروش مؤونه را دارد که قبلاً گفته شد.

– و اگر برای کار کردن بوده خمس قیمت آن را سر سال خمسی واجب است و ترقی قیمت آن را پس از کسر مقدار تورم جزء درآمد سال فروش است.

تمرین

۱. مؤونه یعنی چه؟
۲. حدود مؤونه را توضیح دهید.
۳. آیا به طلایی که شوهر برای همسرش می خرد خمس تعلق می گیرد؟
۴. حکم مؤونه یی که از نیاز خارج شده است چیست؟
۵. اگر شخصی خانه ی خود را فروخته و پول آن را برای استفاده از سود آن در بانک بگذارد و سپس سال خمس اش فرا رسد چه حکمی دارد؟ اگر این پول را برای خرید خانه، پس انداز نماید چه حکمی دارد؟
۶. اگر وسایل و چیزهای مورد نیاز زندگی مانند ماشین، موتور، فرش که خمس آن داده نشده است فروخته شود، آیا پس از فروش باید خمس آنها فوراً پرداخت شود؟